

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційне дослідження Риндюк Інни Іванівни на тему: «Адміністративна відповідальність за керування транспортними засобами у стані сп'яніння в Україні та іноземних державах», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 – Право

Актуальність теми дисертаційного дослідження Риндюк Інни Іванівни полягає в тому, що інтенсивне зростання кількості джерел підвищеної небезпеки, зокрема транспортних засобів, та ускладненням вимог до осіб, які керують ними обумовлює актуальність проблеми забезпечення безпеки дорожнього руху. Так, для посилення є вкрай необхідним вироблення системного підходу, який буде охоплювати не тільки сферу відповідальності за вчинення правопорушень, але також включати механізми невідворотності покарання та уникнення відповідальності, а також превенцію правопорушень. Однак, однією із важливих складових такого підходу має стати посилення особистої відповідальності водіїв за порушення Правил дорожнього руху.

Тема дисертаційного дослідження є досить ваговою, у зв'язку з тим, що з моменту прийняття та впровадження Закону України «Про Національну поліцію» була внесена значна кількість новел до законів та нормативно-правових актів, які стосуються відповідальності осіб за керування транспортними засобами у стані сп'яніння, які мають різновекторне направлення з точки зору невідворотності покарання та посилення відповідальності. Одним із ефективних методів боротьби із численними щоденними порушеннями Правил дорожнього руху є посилення відповідальності за ці протиправні діяння. Кожного дня порушники завдають збитків на мільйони гривень, та призводять до загибелі чи травмування сотень людей. Така ситуація не може бути допустимою в сучасній державі та повинна бути врегульована на законодавчому рівні.

Дисертаційне дослідження виконано відповідно до основних положень розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2020 року № 1360-р «Про схвалення Стратегії підвищення безпеки дорожнього руху в Україні до 2024 року», Транспортної стратегії України на період до 2020 року, схваленої

розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.03.2011 № 190-р. Державної цільової програми підвищення рівня безпеки дорожнього руху на період до 2016 року, схваленої постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2013 № 294, та Резолюції Генеральної Асамблеї ООН від 24.02.2010 «Підвищення безпеки дорожнього руху у всьому світі на 2011–2020 рр.», до Плану імплементації актів законодавства ЄС у відповідності з Угодою про асоціацію між Україною та ЄС, розпорядженням Кабінету Міністрів України від 4 березня 2015 року № 213-р «Про затвердження плану заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України, Стратегії сталого розвитку «Україна-2020», Державної програми підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні на період до 2023 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 21 грудня 2020 р. № 1287 «Про затвердження Державної програми підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні на період до 2023 року».

Дисертаційне дослідження виконано відповідно до Тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок на 2020-2024 роки, затвердженої наказом МВС України від 11.06.2020 р. № 454, Стратегічного плану розвитку Національної академії внутрішніх справ на 2018–2024 роки, затвердженого рішенням Вченої ради Національної академії внутрішніх справ від 27.02.2018 р., та Напрямів наукових досліджень Національної академії внутрішніх справ на 2016– 2020 рр. Тему дисертації затверджено на засіданні Вченої ради Національної академії внутрішніх справ від 30.10.2018 р. (протокол № 17).

Мета роботи полягає в дослідженні результатів порівняльно-правового аналізу результатів визначення сутності адміністративної відповідальності за керування транспортними засобами у стані сп'яніння в Україні й іноземних державах.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, які виникають під час керування транспортними засобами у стані сп'яніння у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

Предметом дослідження є адміністративна відповідальність за керування транспортними засобами у стані сп'яніння в Україні й іноземних державах.

Методологічною основою дисертаційного дослідження є порівняльно-правовий, або ж компаративістичний, метод наукового пізнання соціально-правових явищ, а також спеціальні й загальнонаукові методи. Також, використано діалектичний, історико-правовий, статистичний, опитування, системно-структурний методи, моделювання, системного аналізу й синтезу тощо.

Основні висновки, положення та результати дисертаційної роботи ґрунтуються на аналізі Конституції України, чинного адміністративного законодавства, відповідного досвіду країн Європейського Союзу та інших провідних країн світу, а також аналізі аналітичних матеріалів у сфері розгляду справ про адміністративні правопорушення патрульною поліцією України.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертація є одним з перших комплексних досліджень з питань адміністративної відповідальності за керування транспортними засобами у стані сп'яніння в Україні й іноземних державах.

За результатами здійсненого дослідження сформульовано низку нових наукових положень і висновків, основні з них такі:

– удосконалене форми процесуальних документів, передбачених Інструкцією з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі (затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України від 7 листопада 2015 року № 1395), а саме протоколу про адміністративне правопорушення, і тимчасового дозволу на право керування транспортним засобом (с. 149).

– запропоновано статтю 35 Закону України «Про Національну поліцію» доповнити 11-ю підставою зупинки транспортного засобу такого змісту: «якщо така зупинка здійснюється під час проведення профілактичних заходів, зокрема з метою проведення огляду водіїв, з використанням спеціальних

технічних засобів для перевірки на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо вживання лікарських засобів, що знижують увагу та швидкість реакції» (с. 151).

— встановлено, що дієвим заходом у протидії керуванню транспортними засобами в стані сп'яніння є запровадження «пунктів тверезості». Така практика поширена в Республіці Фінляндії, Королівстві Нідерланди та Королівстві Швеції, вона передбачає функціонування «місць обов'язкової перевірки водіїв транспортних засобів на стан сп'яніння». У дисертації аргументовано доцільність запровадження такого досвіду країн Європейського Союзу, для чого слід ініціювати започаткування мобільних точок «пунктів тверезості» (с. 125).

— запропоновано, що огляд на стан сп'яніння проводиться по діючій схемі: поліцейським на місці виявлення, у разі незгоди з результатами/або у лікарні; інші огляди пропонується - проводити з використанням спеціальних технічних засобів поліцейським (зможуть проводитися після обладнання екіпажів наркотестерами) або у закладах охорони здоров'я, яким надається право проведення такого огляду. Така пропозиція унеможливує уникнення від відповідальності водіїв у стані наркотичного чи іншого сп'яніння, які вимагають провести огляд на місці виявлення, оскільки знають, що поліція його провести не може, а проведення його одразу у лікарні є порушенням встановленої процедури і як наслідок скасування результатів, отриманих у лікарні (с. 152).

Разом з тим дисертація не позбавлена певних недоліків та суперечливих положень, які потребують додаткових пояснень та уточнень, зокрема:

1. Так, здобувач цілком слушно вказує, що в умовах сьогодення поліція не має технічної можливості здійснювати огляд на стан наркотичного чи іншого сп'яніння на місці зупинки транспортного засобу, доцільно розмежувати процедури цих оглядів, а також проводити їх з використанням спеціальних технічних засобів поліцейським за умови обладнання екіпажів поліції спеціальними приладами – «наркотестерами». З огляду на це,

додатково хотілося б уточнити, яким чином можна це запровадити, які саме наркотестери можна використати для вказаного.

2. Додаткового обґрунтування потребують пропозиції здобувача з приводу запровадження «пунктів тверезості». Так, на сторінці 125 автор зазначає, що варто перейняти для України досвід іноземних держав та запровадити «пункти тверезості», визначивши мобільні точки з визначеним графіком роботи. Втім було б доречно, зазначити якими саме нормативно-правовими актами буде регулюватись вказане питання та де саме можна розмістити такі пункти.

3. На сторінці 33 здобувач зазначає статистичні дані кількості справ про адміністративні правопорушення, за статтею 130 Кодексу України про адміністративні правопорушення, які було порушено, закрито, повернено на доопрацювання судом та притягнуто винних осіб до адміністративної відповідальності у період 2018, 2019 та 2020 років. Потребує уточнення той момент, чи досліджував автор, з яких саме причин суд повертав справи на доопрацювання.

4. Здобувач зазначає, що в більшості іноземних держав за керування транспортними засобами в стані сп'яніння настає як адміністративна, так і кримінальна відповідальність залежно від градації проміле алкоголю в крові особи та пропонує встановити такі показники: від 0,25 до 0,5 проміле – адміністративна відповідальність, понад 0,6 – кримінальна відповідальність. Втім, потребує уточнення чому саме такі показники?

Вищенаведені зауваження, які в певній мірі носять характер побажань, не впливають на загальну позитивну оцінку якості виконаної дисертантом роботи. Теоретичні результати й наукові положення, які містяться в цій науковій роботі характеризуються єдністю змісту і свідчать про особистий вклад автора в юридичну науку. Вдалих і логічно поєднаний вибір у дослідженні витань, їх актуальність, розумне співвідношення теоретичних міркувань та прикладів з практики, чіткість викладу матеріалу, аргументованість наукових висновків і узагальнень свідчать про значний науковий рівень проведеного дослідження та його практичне значення.

Зміст дисертаційної роботи висвітлено достатньо повно, виклад запропонованих у роботі положень базується на ґрунтовному опрацюванні літературних джерел із проблематики дисертаційного дослідження. Автор сформулював свої висновки, які здатні стати значним внеском у розвиток вітчизняного адміністративного права.

Дисертаційна робота Риндюк Інни Іванівни на тему: «Адміністративна відповідальність за керування транспортними засобами у стані сп'яніння в Україні та іноземних державах» відповідає галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами і доповненнями від 03 квітня 2019 року № 283) п. 10 Порядку проведення експерименту з присудження доктора філософії, який затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 року № 167. Риндюк Інна Іванівна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Доктор юридичних наук, доцент,
професор кафедри адміністративного,
фінансового та інформаційного права
Київського національного
торговельно-економічного університету

О.В. Запотоцька

Засвідчую

З.С. Микеш

Ідентифікаційний код 01566117